

Den nye skole.

AARSSKRIFT
FOR
Ringe Efterskole
1953

RINGE EFTERSKOLE

AARSSKRIFT

1953

24. AARGANG
UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Uddrag af en tale

holdt ved åbningsmødet på Ringe Efterskole 3/11 1953.

— Man kan sammenligne et menneske med en båd, der driver ned ad en strøm, hvor der på begge bredder er kræfter, der prøver at drage båden til sig. På den ene side står kristendommen og siger til et menneske: Husk på, det er et evighedsmål for dig at komme hjem til Gud; på den anden side står gudløsheden, der siger: Du har kun livet her på jord, sørg derfor for at få al lykke og glæde her i verden. Til hvilken side, båden går, afhænger i nogen måde af, hvilken retning, den fik ved starten; om et hjem lærte barnet, at det skulle søge Gud, eller om det hele blot drejede sig om jordiske ting. Men så vist som et menneske har sin frie villie, som det selv kan sige ja eller nej, så afhænger det dog til syvende og sidst af en selv, til hvilken side båden glider.

I Tora Feuks bog, »Guldets Magt«, er der skildret, hvordan en ung mand sætter sig det mål: Jeg vil blive rig, — og han når sit mål, selv om han i kampen for at vinde guldet glemmer alt andet, glemmer hustru og børn og den plejemor, der havde været så uendelig god imod ham; men trods sine uhyre rigdomme, bliver han ikke lykkelig, men der er et stadigt begær efter mere og mere, og så ender fortællingen med, at han en dag mister det hele og dør, ensom og fattig. — Hvad mening er der så i at synge: »Kæmp for alt, hvad du har kært, dø, om så det gælder! Da er livet ej så svært, døden ikke heller«.

Denne unge mand nåede sit mål, men derfor var livet ikke let for ham, og døden da langt mindre. — Nej, vi må sætte os et mål, der har evighedsværd; det var det mål, Gud viste os i dåben, hvor vi blev hans børn og skulle høre ham til her og i al evighed; derfor skulle vi lære, som det hedder i sangen om lærken: at gå den lige vej fra jord til himmel, d. v. s. leve livet for og med Gud.

Måtte vi lægge os på sinde, hvad der synges om lærken: den sværmer ikke vildt; den ved, at den lige vej altid er den korteste, hvis vi lader os lokke hid og did, så kommer vi ingen vegne; og lærken vinder frem uden at kue andre ned, den vil intet rov i sine brødres vrimmel; den ved, at den lykkelige, man vinder over andres lidelse og nød, er der ingen glæde ved. — Men hvor højt lærken end når op, så er den i højhed som i fald den samme, og det er noget såre stort, om det kan siges om os, at enten vi har medgang eller modgang, er vi de samme; hvor tit bliver vi ikke hovmodige i lykkens dage, ja det kan gå så vidt, at man ikke mere vil kendes ved gamle venner, end ikke ved sit hjem, fordi det synes én for småt og ringe; og hvor tit bliver et menneske ikke bitter i modgangens dage — både overfor Gud og mennesker, — fordi man synes, der bliver gjort én blodig uret, når alt ikke går, som man havde regnet med.

Og endelig kalder digteren lærken for troens fugl, for selv om der kommer vinter og kulde, så bevarer den troen på, at der en dag igen kommer forår og varme; og det er en lykke for os, om vi kunne bevare troen selv i de tungeste dage, for så får vi lært noder til håbets strengespil, d. v. s., vi får det håb, der kan lyse op for os selv i det mørkeste. —

Mit ønske for ungdommen skal være, at livet må blive et liv i glæde og frimodighed; meget kan være tungt, men lad os passe på ikke at gøre livet tungere for os selv, ved at drages ud i alle lyster og laster, men

at vi må gå den lige vej fra jord til himmel, så vil vi også se, at vi finder kraft til at komme igennem, og at livet, trods alt mørke, dog er rigt og værdt at leve.

J. Rasmussen.

Husk:

JULEFESTEN

afholdes

onsdag den 30. december kl. 19¹⁵

Vi møder alle.

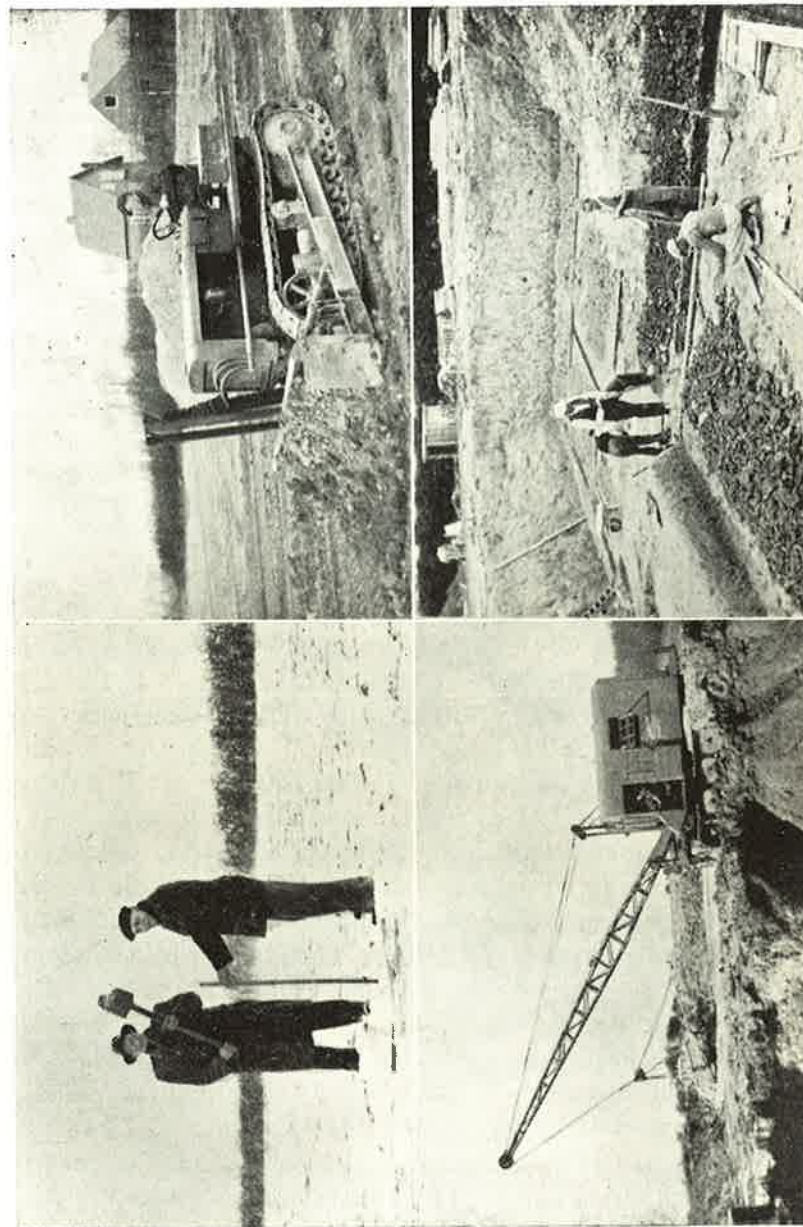
Den ny skole.

Det må være på sin plads, at jeg fortæller gamle elever om, hvordan det går med vort arbejde med den nye Skole. Det har for os i Ringe været det store arbejde i det forløbne år.

Tænker man tilbage over året, som svandt, synes det som en drøm, at vi i fjor ved november endnu ikke havde begyndt på noget af det, og nu står skolefløjen rejst og taget næsten lagt på. Og vi forventer, at håndværkerne anstrenger sig, så vi allerede kan komme til at holde skole deroppe på bakken til maj 1954.

I fjor, engang om efteråret blev der atter pustet til tanken om at bygge en ny skole, idet der stod i dagbladene, at regeringen for at skaffe vinterarbejde havde bevilliget store beløb til opførelsen af underdelen eller tilbygning af nyt til gamle skoler.

Vi fik undersøgt sagen, og det viste sig, at det, der var bevilliget var en tilladelse til at bygge en skole til 200.000 kr. Nå, vi fik sagen undersøgt til bunds, og det viste sig, at vilkårene for at bygge skole var rimelige, d.v.s. overkommelige. Der blev holdt generalforsamling i friskolen om spørgsmålet. — Ja, hele fire. Men så blev det også vedtaget med stor majoritet, at man skulle i gang med arbejdet. For at få det økonomiske i orden d.v.s., for at man kunne få statslån efter skoleloven, måtte skolen omdannes til en selvejende institution, hvilket også blev vedtaget. Det vil sige, at Ringe friskole solgte den gamle skole til den nye institution. En ny bestyrelse blev valgt, hvor to repræsentanter fra elevforeningen indvalgte. Formanden, Rasmus Pedersen, Kværndrup, der blev kasserer, og Holger Andersen,

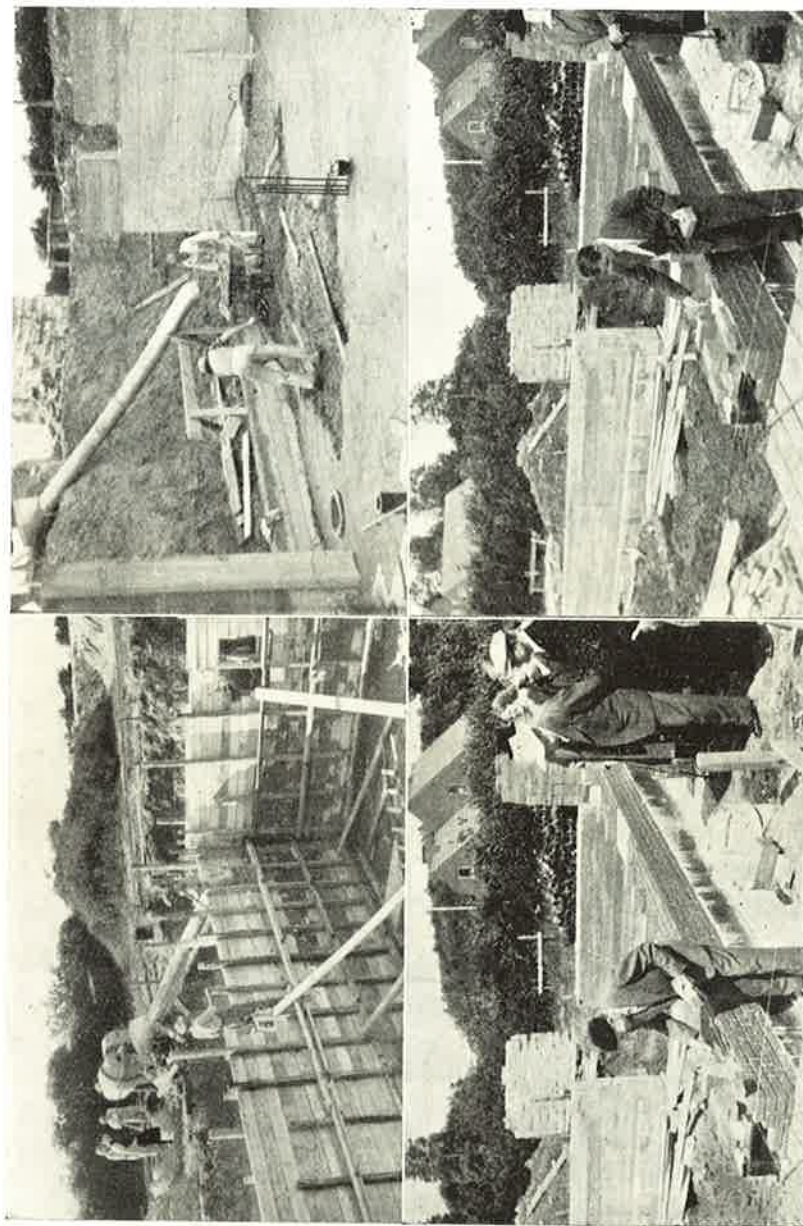

Lund Møllegård. Skolens formand er installatør J. Sandgaard, Ringe. De mange enkeltheder må forbigås, men tidlig i foråret gennembrød man det gamle havehegn oppe på bakken, og der blev gennemkørsel til det, vi nu kalder byggepladsen, og som foreløbig er byggeplads. Allerede i marts kom der en gravemaskine derop, og før vinterholdet rejste, var man stærkt i gang med udgravning af kælderen. For de, der ikke har set en sådan maskine arbejde, var det en oplevelse. Kun ca. fem mand var der på pladsen, een i gravemaskinen, to gravede op og fyldte i bilerne, to biler kørte fyldt væk ustandseligt hen i en stor halvkredsvold, der voksede og voksede til en enorm højde, syntes vi. En månedstid efter var udgravningen færdig, forsinket af maskinuheld og påskeferie. Det hele havde kun stået på i ca. 14 dage. Desværre kom der nu en måned med fint vejr, hvor arbejdet lå stille, men så begyndte murerne at støbe grunden, og den 15. juli begyndte man at mure. Dagen blev, som det sig bør, markeret ved en højtidelighed, hvor grundstenen blev nedlagt.

Først fortalte arkitekt Albretsen de tilstedeværende om skolens indretning, hvorefter følgende fire, J. Sandgaard, Ringe, Rasmus Pedersen, Kværndrup, H. P. Hansen, Sødinge, og Karl Hedemann, udtalte gode ønsker for skolens fremtid og taknemlighed over, at man nu var kommet frem til denne dag. Efter talerne nedmurede de hver en grundsten, og højtideligheden fortsattes i gymnastiksalen ved fælles kaffebord. K. Hedemann talte om efterskole og friskole.

Så fortsatte murerne i den kommende tid arbejdet med at mure og støbe, og i hurtigt tempo voksede skolen op, så den nu kunne ses ud over omegnen. Vi fulgte med interesse arbejdet fra dag til dag.

Et er det at se en tegning af en bygning, et andet at se selve bygningen tage form. Det var festligt. I oktober begyndte tømrerne at lave til, og et par dage efter, at

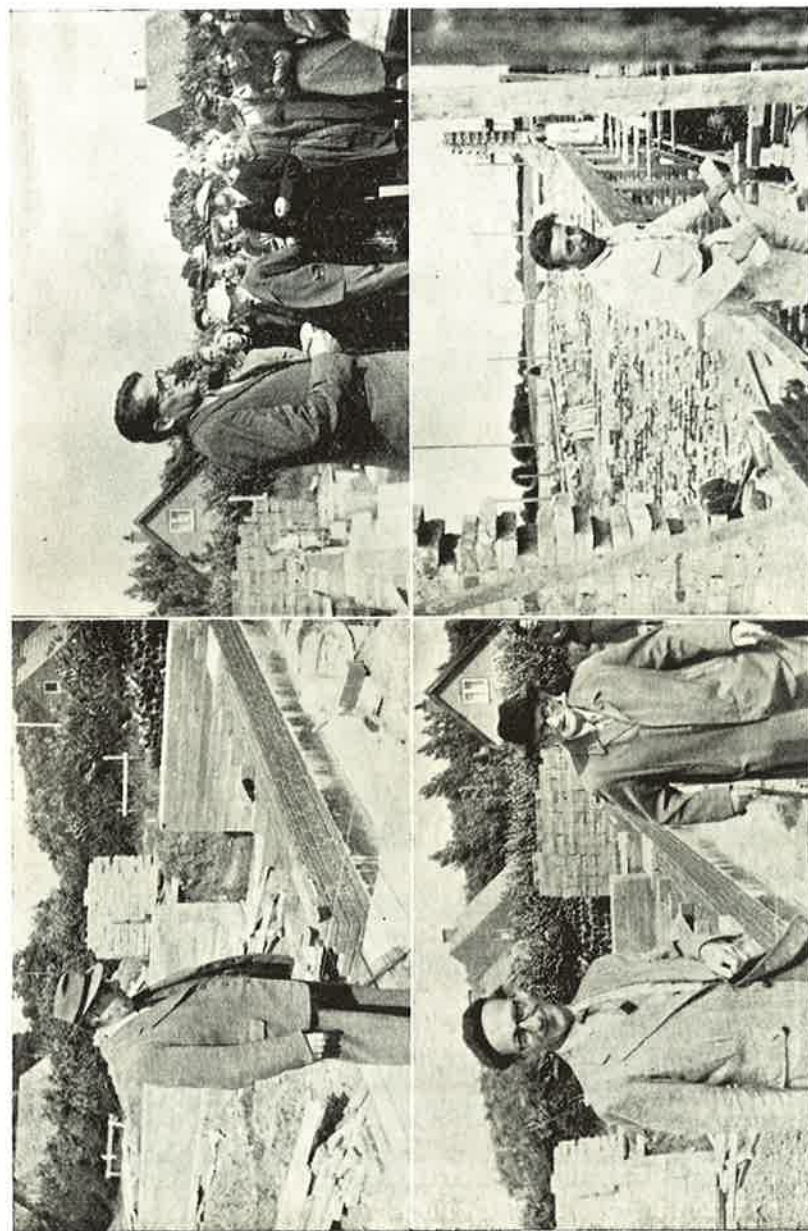
murerne var færdige, var man klar til at rejse hus, og den 28. oktober hejstes kransen og flaget over bygningen, og syv, otte koner fra skolekredsen mødte op med æbleskiver, for nu skulle der holdes rejsegilde. Håndværkerne blev bænket ved bordene i et af lokalerne i den ny bygning, og skolebørnene, der var med, udmærkede sig ved at fortære store kvanta af æbleskiver. Ved bordene blev der talt af arkitekten og flere af håndværkerne, som udtalte gode ønsker for den ny skole.

Men en bygning er vel kun halv færdig, når den er rejst. Og nu fortsætter håndværkerne med det indvendige i skolen. Allerede nu — midt i november — er taget lagt på, og så kan der arbejdes på fuldførelsen hele vinteren. Vi venter, at skolestuer og elevværelser kan tages i brug til maj 1954. — Beboelsen og gymnastiksalen påbegyndes til foråret — ialt fald for den førstes vedkommende.

Det er i korte træk byggeriets historie, rent ydre. Skal vi se på det rent skolehistorisk, bliver der en anden linie at trække op.

I 1873 begyndte lærer Rasmussen, skolens første leder, i Ringe med at oprette en forskole med det svimlende børnetal: 9. I 1886 begyndte man på efterskolen med 12 elever. Ved de første års trange økonomiske forhold skal der ikke nu dvæles. Men sikkert er det, at arbejdet lykkedes kun, fordi der var mennesker, der satte ryg til, og fordi de havde tro på, at et sådant frit skolearbejde havde sin berettigelse. Skolens vækst bekræfter rigtigheden deraf. Og under skiftende ydre forhold og indre kampe, ofte svære brydninger, er skolen stadig i fuld gang.

Og nu står det til nutidens slægtled at vise, at de kan og tør ofre noget for, at de hidtil altfor trange ydre rammer kan fornyes, og en tidssvarende skolebygning kan tages i brug. Den gamle undskyldning, at det ikke er noget, som vedrører os, er egentlig kun rigtig, for så

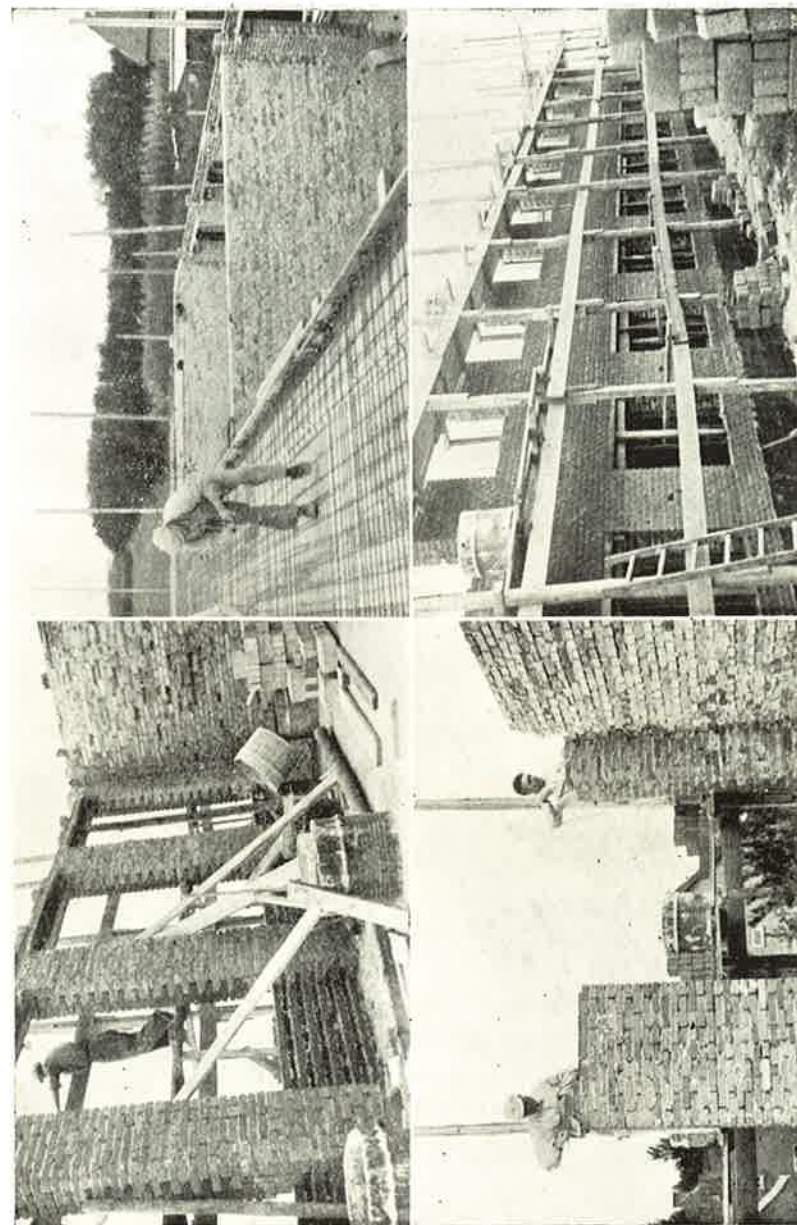
vidt den enkelte har private økonomiske problemer at tumle med af en størrelse, der kræver al hans kraft.

Det, vi er ved, er at rejse en skole, der er af tidsvarende ydre, men som bygger videre på de koldskegrundtvigske friskolers grundtanke og i forlængelse deraf på efterskole for de unge i overgangsalderen. Vi ønsker den gamle nære forbindelse mellem hjem og skole både for børneskolen, og så vidt det er muligt også for efterskolens vedkommende. Det sidste må på grund af de store afstande fra hjem til skole nødvendigvis blive af en lidt anden art.

Til de gamle friskolefolk siger vi: Samarbejdet må såvel begynde ud fra hjemmet som fra skolen. Det kan være nødvendigt at sige det. Det er nemlig ikke nok, at der sidder nogle enkelte, som ønsker at give tonen an ud fra gamle og gammeldags synspunkter. Her på Ryslingeegnen kan det have sine vanskeligheder på grund af den meget delthed i de forskellige menigheder, skønt man forgæves spejder efter mere frisind hos den ene part end ved den anden. For de, der synes, at alt må gå, som det gik for et halvt hundrede år siden, må det være en stor skuffelse. Ingen nutidslærer kan kopiere de »gode gamle«. Vi lever i vor tid med dens problemer og med de børn, som kommer fra hjemmene, hvor forældrene har gået i friskole. Vi må tage dem med den opdragelse, de har fået i nutiden, og den er vel hverken værre eller bedre, end opdragelsen har været før hen.

Men en friskole kan kun bestå, hvis forældrene er frisindede og vil sætte noget ind på, at skolen kan hævede sig i nutiden. Hvis de gamle friskolefolk kender deres besøgstid, er det netop tiden nu at være med at løse de økonomiske opgaver, at slutte op om skolen i dens arbejde med børnene og at møde, når der bliver kaldt til møder o. l.

For skolen og dens medarbejdere er der de samme opgaver som altid at være levende mennesker sammen

med børnene og forældrene. Spørger man om, hvem opgaverne er størst for, vil det for en gangs skyld være rigtigt, at man selv tager den største portion og siger: det er os, der må gå foran.

Lad os holde hinanden til ilden.

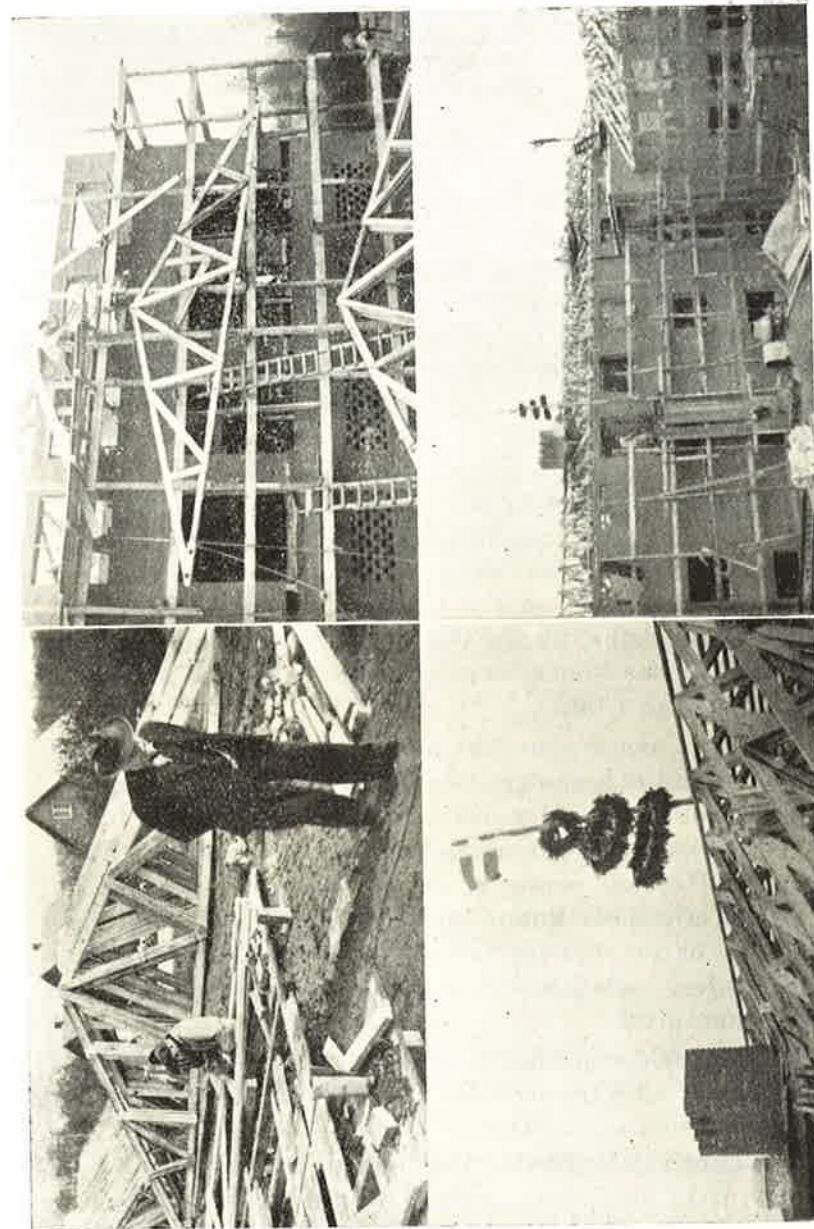
Til efterskoleeleverne eller deres forældre vil jeg sige det samme. Vi regner os for at være hjemmenes hjælpere i oplæringen og opdragelsen af deres store piger og drenge. De to dele må følges ad, her som på andre efterskoler, og vel iøvrigt på alle skoler, der arbejder for livet og ikke blot på eksamen. Måske er det vigtigt med en eksamen. Men der er en »eksamen«, en prøve, vi aldrig bliver færdig med: den at lære og leve som mennesker. Livets skolegang kan være lang og trang, men også lys og lykkelig, med indhold og fylde, dersom vi forstår at lære af selve livets tilskikkelser.

I en efterskole for drenge og piger må livet leves af lærere og elever. Det klares ikke ene med at løse opgaver i dansk og regning o. l., hvor nødvendigt det end er.

Vi underkender ikke, at det er nødvendigt med gode skolekundskaber, og vi virker derefter, idet vi forlanger meget arbejde af vore elever. Vi ved, at konkurrencen ude i livet er hård nok, og det gælder om at stå godt rustet. Men vi vil gerne nå lidt mere, nemlig at give vore piger og drenge et levende indtryk af, hvad der har været udrettet her i Danmark og iøvrigt i menneskeslægtens historie, så de kan få et levende indtryk af, at de og vi kun er toppen af slægten, og vort arbejde og vor tilværelse hviler på, er en fortsættelse af tidligere slægters. Ja, dertil er de forskellige fag: historie, geografi, litteratur, fysik vore hjælpemidler.

Når vi nu får bygget vor nye skole, ved vi godt, at det kun er de ydre rammer, der forbedres, men også en forbedring af dem er af stor betydning for det daglige arbejde.

Men selve arbejdet, selve livet, der skal fylde tiden

på skolen, det hviler på skolens lærere og lærerinder. Og kun når der står en lærerflokk, der med ydmygt sind, men stærk vilje til at nå et mål, vil målet kunne nås. — Ja, så vil det altså være af stor betydning, om vi i denne tid og den nærmest kommende vil kunne finde en forældrereds, som vil tage deres tag med og yde os hjælp, når vi bygger.

I sommer har undertegnede besøgt mange gamle elever og deres forældre og langt, langt den overvejende del af de, der har fået besøget, har tegnet sig for et løb til den nye skole. Og det fortjener I den største tak for. Det er dog et bevis på, at også i vore dage kan vi af frivillighedens vej og ved fælles hjælp enes om at rejse en ny skole, hvor den gamle er bleven for lille. Det er min tro, at det vil I aldrig komme til at fortryde. Når I først ser skolen færdig, vil I forstå, at her kan der blive netop de forbedrede ydre forhold for skolearbejdet for børn og unge, som vi i mange, mange år har håbet at kunne skabe. Skulle det ske, at en og anden endda synes, at der kunne være ydet lidt mere, vil han altid kunne få os i tale.

Til de, der endnu ikke har fået besøg af mig, vil jeg blot sige: det kommer! Men omgangen er stor. Vi besøger først alle de, der har været elever i min tid, d.v.s. fra 1940. Men vi kunne godt tænke os, at mange fra før den tid også i venlig erindring om deres skoletid på Ringe efterskole kunne ønske at være med i dette arbejde, og de skal da være velkommen. Der er intet i vejen for, at de kan henvende sig og få de oplysninger, der kan gives.

Det gælder måske også de, der bor uden for Fyn, fordi det vil lette arbejdet utroligt, om de selv kom og tilbød deres støtte. Det er jo langt at køre Jylland og Sjælland rundt. Husk, at de mange bække små gør en stor å. Vi har samlet mange tusinde kroner allerede i det forgangne år. Men vi skal endnu bruge flere.

Lad mig tilføje, at det er en fornøjelse at være ude på sådan en rundtur, når man får tilslutning fra ca. 90 % af dem, man besøger. Elevforeningens medlemmer og deres forældre har vist os den største tillid. Vi håber, vi kan vise os den tillid værdig. Og vi håber på godt resultat hos den resterende halvdel. Så får vi en skole bygget, der står som udtryk for den offervilje, forældre har, når det gælder deres børns skolegang, oplæring og dygtiggørelse.

Hermed sendes jeg alle gamle elever og deres hjem mine bedste ønsker om en god jul og et godt nytår.

Karl Hedemann.

*En glædelig jul og et godt nytår
ønskes alle gamle elever af*

*Holger, Knud, Bent, Karen Margrethe
og Karl Hedemann.*

Fru Birkelunds livsgerning.

Når jeg nu skal skrive nogle mindeord om fru Birkelund, tænker jeg på en sang, som var meget brugt af Birkelunds slægtled. Ungbirken (af den norske J. Moe) er et skønt træ, især når dets voksested er ved en fjord eller sø, så »den løfter sin hvide stamme — kronen fra bredden lav«; — men tro dog ej, den vil bramme — den ved ikke selv deraf. Birken vokser støt opad, så fugle søger læ i dens krone, men birken undres derover — den kender slet ikke sin rang

Fru B. havde en lang årrække af gode, muntre arbejdsfyldte år til glæde for mange børn, unge og forældre. Hun havde den sjældne rigdom i sindet, den friskhed, der gjorde hende lige afholdt af de tre alderstrin, mens Birkelund nok stod ungdommen nærmest. Fru B. var *en stor opdrager*, der ikke nøjedes med at give oplysninger men også kunne *oplive*. Hendes livfulde, hjer-

tevarme, men helt usentimentale måde at fortælle på var af blivende værdi for alle tilhørere. Med mildhed, fasthed og ynde mestrede hun med jævne ord den levende fortællings vanskelige kunst. I skolestuen ydede hun sit bedste; alligevel må vi beundre hende som midtpunktet i det store skolehjem. Der var tryghed og ro i dette, både for den store børneflokk og for os unge lærere og andre, der kom der. — Det var et rigt og rent skoleliv, de to dygtige, flittige mennesker formede og gik op i med liv og sjæl — i slægt med det i adskillige lavloftede stuer ud over landet fra Kolds tid i frie skoler og mange folkeskoler, hvor åndelig tvang var bandlyst.

Vi, som lærte meget, ikke mindst af fru Birkelund, vil holde deres minde i ære og ønske, at vi efter evne må vandre i deres fodspor. De følte sig som tjenere for en stor sag, deres trofaste indsats bærer nok rigere frugter, end de selv fik lov at se.

De fortrøstede sig til, at

Hvert sandhedsord, udtalt på jord,
med nødden er at ligne:
det er et frø på vilden sø.
men Gud kan det velsigne.

Th. Sehested, Aarslev.

For de mange, der kendte fru Dorthea Birkelund, tænker jeg, at det går sådan, at de ved budskabet om hendes død standser op i deres travle færden og lader tankerne gå tilbage til den tid, de kendte hende og hendes mand i skolen. Mangt et minde vil komme op, og som det ofte går vil den tanke melde sig: fik man nu sagt dem tak for det, de har ydet, sagt det, mens de levede.

Fru Birkelunds liv var ikke bare medgang eller søndags-sejlads i solskin. Få kan vel sætte sig ind i, hvad

det har betydet for hende midt i hendes velmagtsdage at miste sin ægtefælle, at blive revet ud af arbejdet, det arbejde, der fyldte hendes tilværelse. —

Da jeg efter et par års forløb bad fru Birkelund om at hjælpe os med skolearbejdet, sagde hun: Nu er livet værd at leve igen! — I den sætning tror jeg, man har hele fru Birkelund. Få lov til at virke, være noget for børn og unge. Sådan vil vi mindes hende, idet vi siger:

Æret være fru Birkelunds minde!

K. Hedemann.

Ungdomstid — foreningsliv.

Når den unge går ud af skolen — d.v.s. i fjorten-femten års alderen — står der en mængde foreninger og institutioner på vagt for at indfange de troskyldige. Der lokkes med fagre ord og alskens glimmer. Kom endelig her, for det er her, det foregår. Hvad det egentlig er, der foregår, gives der sjældent eller aldrig konkrete oplysninger om, blot skarerne fylkes omkring skrålhalsene, så er alt såre godt — uden lige netop måske for »skarerne«.

Vi lever i en tid, hvor der er krig på kniven mellem foreningerne for at hamstre så mange proselytter som vel muligt. Ja, kampen eller konkurrencen er ofte mange gange værre end den, der finder sted i forretningslivet. Her kan man dog ofte enes om prisdannelse eller lign., men i foreningslivet finder der ikke en sådan prisdannelse sted. Her gælder det om at byde på »årets største andespil« eller »forrygende morsom gøglervogn« eller »alle tiders største bal til hr. X's berømte orkester« o.s.v.

Ja, det er lidt af, hvad man kan tillade sig at byde på i vor forjagede og forlystelseshungrende tid, hvor filmsstjerner og fodboldspillere er nationens helte. Intet under, at de håbefulde poder kan føle sig lidt desorienterede, for de fleste har jo fra skolen eller hjemmet hørt en del om både gymnastik og aftenskole og meget andet, som i hvert fald de lidt ældre altid har omtalt med en vis begejstring.

Ja, der er også både gymnastik og skytteforeninger, boldklub og badmintonklub o.s.v., o.s.v., og skolemæssigt set er der en bunke. Der er aftenskole med sprog-

undervisning, aftenhøjskole, husflidsskole og landbrugs- og erhvervsteknisk undervisning og meget, meget mere. Og så er der en masse fire- eller femdages kursus, hvor der holdes foredrag om »foreningslære — og klovbeskæring« eller »moderne taleteknik — og hønsegødningens rette anvendelse« og jeg ved ikke hvad. Jo, sandelig bydes der på noget. Men det er nu alligevel ikke så rart at være et ungt menneske af i dag, for hvad skal man tage del i? Helst skulle man jo nå det hele, men det er jo så temmelig uoverkommeligt. Ja, hvor går man så hen? Ganske givet derhen, hvorfra skrålet er størst og agitationen mest pågående, og det vil i langt de fleste tilfælde sige, at den unge havner netop i den forening, hvor han eller hun sidst af alt skulle have været.

Jamen er foreningerne eller de forskellige »skoler« da dårligere? vil mange forundret spørge.

Svaret kan blive både ja og nej. Selvfølgelig er ingen forening dannet udfra det formål at øve en dårlig indflydelse på sine medlemmer, og alle de forskellige aftenskoler og kursus er sikkert fremstået med det ærligste ønske om at være ungdommens vejledere eller vækkere, men hele fejlen ligger i, at der er gået industri i både foreningslivet og i adskillige skoleformer. Det er nemlig ikke givet, at netop den mand, der i øjeblikket er foreningens tilfældige formand, er den rette til at få ungdommen med, og vel at mærke, få den med på en sund og god måde, og det er jo heller ikke sikkert, at en seminarist, der har fået statens stempel på at måtte undervise i folkeskolen, er den rette mand til at lede et aftenskolearbejde, men timelønnen er p. t. 7 kr., så det er tilgiveligt, om mange fristes og vover forsøget.

For mange foreninger gælder det om at få penge i kassen, så der kan »laves noget«. Hvad dette »noget« er, vil i de fleste tilfælde sige bal, for meget andet bydes der næppe på i et flertal af foreninger. Ja, mange steder spilles der jo fodbold, men også her har industrialise-

ringen sine lange fangarme ude. Det er stærkt på veje til at blive en sport kun for professionelle. Hvem gider snart gå hen og kigge på fodbold, når det ikke er de store kanoner, der er på tapetet. I nogle gymnastikforeninger holdes gymnastikken lige i gang, men heller ikke mere. Her er det skam også »bolden«, der har fået overtaget, tænk blot på håndbold. I Skytteforeningerne er der kun den faste stab tilbage. Det vil sige »præmie-skytterne«, andre, som ikke har chancer for sølvet, kommer der ikke. Og sådan kan der nævnes forening efter forening, og selvfølgelig kan en forening ikke bestå alene ved de få aktive medlemmers bidrag eller kontingent, der må da tyes til det store ubekendte, de såkaldte passive medlemmer, og så er vi ude på skråplanet. Foreningen får en del medlemmer, som den ikke skulle have haft, og de »passive« kommer i en bås, hvor de i mange tilfælde ikke hører hjemme — uden, hvis det lige netop er forlystelsesindustrien, de søger.

Hvad der her er sagt om foreninger, kan vel ikke helt siges om de såkaldte skoler — og dog. Det er ganske givet, at der i mange aftenskoler og kursus er alt for mange »passive« elever. Al denne »passivitet« kan aldrig føre til noget godt, men hvor ligger fejlen da! Ja, vi er vist snart kommet så vidt i vort kære lille land, at der bydes på alt for meget, der er en så stor konkurrence indenfor de forskellige grene, at vi står i fare for at blive stopfodrede.

At det er galt mange steder, kan selv de nærsynede se, og det er ganske givet ledelsen, det i de allerfleste tilfælde skorter på. Hvor ofte ser eller hører man ikke, at det er de helt forkerterte mennesker, der sidder i bestyrelserne i de forskellige foreninger. Folk, som ikke ejer gnist af interesse for selve sagen, men blot synes, det er rart at pleje egen forfængelighed og diktatoriske tilbøjeligheder. Det er givet, at med dårlige ledere er en forening skidt kørende, men derfor er det også de få ak-

tive medlemmers ret og pligt at sætte de rigtige folk på de ledende pladser. Det nytter jo ikke i en gymnastikforening f. eks. at sætte en mand i bestyrelsen, der måske er god til at finde balmusik eller har gode ideer til gøglervogn, når det er en mand med interesse og forstand på gymnastik, der er brug for, og der må også stemmes mod, når der er foreslået genvalg af en uduelig formand, selv om han så er aldrig så rar og flink. Det er foreningens tarv og formål og medlemmernes interesse, det først og fremmest drejer sig om. Husk det, når I vælger folk i jeres forening. Vær jeres ansvar bevidst, så I får valgt de folk, der har interesse og moralsk styrke til at gennemføre det foreningsarbejde, som I ønsker skal føres, og som I kan være tjent med, ikke alene for jer selv, men også for ungdommen i jeres by eller sogn. Når vi først dertil, at det er de rigtige folk, der sidder på de rigtige pladser, kan vi gøre os håb om, at der kan udføres et stykke ungdomsarbejde, som vi kan være bekendt. Det skulle da være muligt at komme det overhåndtagende drikkeri og bølleoptyger til livs. Den slags har i al for høj grad domineret ved adskillige fester i vore forsamlingshuse i de senere år, og det er en skamplet på al frivilligt ungdomsarbejde omkring i sognene. Men lad så være med at få alle de passive medlemmer. Alle disse tilfældige, bilkørende korps er i almindelighed kun ude på at lave sjov og ballade, og foreningen er bedst tjent med at være dem foruden — trods kontingenterne.

Vi må heller ikke glemme, at for at et ungdomsarbejde kan gå godt, så må hjemmene være med. Uden hjemmets rygstød vil meget ungdomsarbejde stå uden fast holdepunkt. Mellem ledelsen og hjemmene bør der være kontakt. Det skal være sådan, at hjem, der har børn eller unge, trygt kan sende dem i forsamlingshuset, fordi de ved, at de der er under sund og god påvirkning.

Der tiltrænges en fornyelse af vort ungdomsarbejde, og det sker ved, at vi får rensset ud i vore forsamlingshuse og vort foreningsliv, da vil jordbunden være beredt til ny udsæd, og det skulle vel ikke være så svært at holde vort hus rent. I vor private stue er det da ikke sådan, at enhver sjover uhindret kan gå ind og sætte sig til fadet, hvorfor så ikke holde rent i vore forsamlingslokaler, hvor ungdommen får sin, måske første og for hele livet, bestemmende påvirkning.

Her ligger en stor og vigtig opgave for den opvoksende ungdom. For hele landets fremtid er der sikkert ikke noget, der er mere nødvendigt end en stærk og sund ungdom. Ikke en ungdom af hængehoveder, der går til grunde i forlystelsesindustriens umættelige pengebegær, men en ungdom, der kan more sig på en sund og god måde. Og det hjælper ikke, at I ryster på hovedet og siger: Hvad kan det nytte, vi kan jo ikke alene gøre det dårlige godt igen. Jo, det er netop det, I kan. Med en rank ryg og en vilje af stål kan man erobre en hel verden om det skal være, og for landets fremtids skyld må der tages fat. Kast al smålighed og snæversind overbord, så det »atter kan dages i Danmark«.

Thomas Nielsen.

Alle gamle og nye elever ønskes en glædelig jul og et godt nytår.

A propos den farlige ungdom.

Selvopholdelsesinstinktet er menneskets stærkeste instinkt. Har man ikke det i behold, må man gå til grunde. Ret beset er selvopholdelsesinstinktet en ren egoistisk foreteelse; men den er naturlig for mennesket.

Der jamres for tiden over den farlige ungdom. Skal man imidlertid forbedre ungdommen, må man se det faktum i øjnene, at den fra naturens hånd ejer visse medfødte anlæg, der tilskynder til handlinger og krav om virkerum, plads og forståelse for dens ret og for dens rimelige tilbøjeligheder til selvudfoldelse.

Vi er undervejs i vore bestræbelser for at begribe, hvad grunden er til, at de menneskelige kvaliteter for tiden tilsyneladende er forringede. — Det nytter intet at moralisere. Børn og unge udvikler deres åndelige værdier i lige så høj grad, som samfundet muliggør det.

Er der i det lille samfund, der hedder et hjem, uordentlige forhold, skænderier, urimeligheder og sløje interesser, skal en skolelærer ikke vente, at børnene fra dette hjem er interesserede i skolearbejdet. De lærer nødtørftigt at skrive, læse og regne, mere bliver det ikke til, derudover er det nat. Dog er de alle med, hvad angår jetmotorer, filmsstjerner og kulørte serier.

Den kulørte presse, denne meget omfattende del af børnenes kulturliv, har skoleinspektør Anne Marie Nørvig beskæftiget sig noget med, og hun er kommet til det resultat, at det væsentlig er børn, som er udsat for krav, de ikke kan klare, der læser hefterne, medens de mere afbalancerede og trygge ikke har så stort et behov for serielæsning.

Familien Dørup.

Der klages meget over den kulørte presses overhåndtagende magt over børnenes fantasi. — Det nytter ikke at klage; den kan ikke afskaffes så lidt som filmen, der også og i kolossal grad lægger beslag på børns og unge menneskers opmærksomhed. Vi må imidlertid forlange, at disse films kvalitet hæves i hvert fald så højt, at de ikke ligefrem forherliger sadisme og brutalitet.

For en tid siden talte jeg med en dame om børns lege. Hun fandt det grufuldt at høre og se på, hvordan drenge legede f. eks. politi og forbrydere, der plaffer hinanden ned, og mente, at så slemme var børnene dog ikke i hendes tid. Hun har ret i, at det ikke ser godt ud, men jeg kan ikke give hende medhold i, at det er værre at lege forbrydere eller cowboys end f. eks. røvere og soldater eller gøngehøvding. Forskellen er imidlertid, at børnene tidligere i deres lege arbejdede med fantasien ud fra, hvad de havde hørt fortælle; nu virker de ud fra, hvad de har set på film eller i billedserier. De kan direkte efterligne de forskellige skuespillerheltes

og -skurkes adfærd, tit med overordentlig dramatisk effekt, så det kan nok virke lidt hårrejsende på en voksen tilskuer.

Normale og sunde børn og unge tager i almindelighed ikke skade af at se de brutale optrin på filmslærredet eller i serieheftet. På de fleste vil det virke kunstigt og unaturligt eller halvkømt med disse blaserte og arrogante helte og heltinder. Men for mennesker uden rod i virkeligheden er de en fare ved deres forvrængning af de sande forhold.

I erkendelse af den sandhed, at forbuden frugt smager bedst, forbyder forældrene ikke deres børn at læse kulørte blade, selv om de nok er noget ængstelige for deres virkninger. Mange forældre arbejder imidlertid ikke ihærdigt nok på at modarbejde seriernes dårlige indflydelse ved at byde børnene på noget åndeligt mere værdifuldt. De har ikke tid, eller rettere: de tager sig ikke tid til at læse højt for dem, snakke rigtigt med dem og give plads for børnenes aktivitet i *hjemmet*. — Det er i barndommen, vor karakter grundlægges, og i hjemmet, fundamentet for al opdragelse og undervisning ligger. Skolen kan ikke erstatte dette eller tage ansvaret for børnene; højst forsøge at råde bod, hvor der er sket forømmelser.

Det var sundt for samfundet, om nogle flere forældre kunne blive klar over, at der findes mangfoldige unge, som ikke synes, de har fået den rette start hjemmefra. Man har ikke givet dem plads til at udfolde sig i den retning og i det omfang, de følte trang til det — og på det rette tidspunkt. Det kan være svært at afgøre, hvornår et menneske begynder at føle trang til selvstændig søgen og personlig bestemmelse, men har man tilstrækkelig kontakt med den unge, skulle det være muligt at give los i det rette øjeblik. Slipper man ikke tøjlerne i tide, kan det af de voksne børn føles som et generende og fornærmende udtryk for, at forældrene

vil beholde et ansvar, som de ikke kan klare alligevel. Deraf opstår ofte en pinlig og kedelig atmosfære, der fjerner forældre og børn fra hinanden; det fortrolige forhold går sig en tur.

I denne periode midt imellem barn og voksen giver selvstændighedstrangen sig ofte udslag i sympati for bestemte persontyper, som man skænker sin tillid eller tager til forbillede. Det kan være et menneske, man har truffet, men er nok oftest en person fra en bog, fra historien — eller fra en film. Og her viser de underlødige films uheldige virkninger sig for alvor. — Pengemagten bag denne kategori af films er vanskelig at modarbejde; men vi kan modarbejde deres tiltrækningskraft og indflydelse — en indflydelse, hvis virkninger kan række langt ind i den voksne alder — ved at opøve børnenes kritiske sans. Det er i første række forældrenes sag. Hvis de svigter børnene under påskud af, at de ikke har tid til at tage sig af dem, sender dem ud på gaden eller stikker dem en krone til et stykke legetøj eller et kulørt hefte for at få fred så længe, så må de holde op med at klage over den åndelige fattigdom, der råder nu om stunder. — Hvad skolen kan udrette, er ganske afhængigt af hjemmelivet. Jo rigere dette er, desto større er skolens muligheder. Der må begyndes i hjemmets daglige liv, begyndes i det små, men med dyb alvor. Der må komme mere ægte glæde over barndommen, for den sande glæde har en uhyre styrke; fra den kommer alt godt — evnen til kærlighed, venskab og samfølelse.

Tage Dørup.

Kammeratskab.

Når man har sit arbejde blandt unge og daglig til en vis grad i alt fald kan følge deres færden, er der et spørgsmål blandt så mange, der ganske naturligt falder en ind: Hvad har de unge ud af et skoleophold? Jeg tænker her ikke på det rent kundskabsmæssige, men på kammeratskabet.

Der bliver sagt ved åbningsmøderne, at man håber, de unge må få en god vinter eller sommer også kammeratlig set. Hvad er det så, man ønsker, de skal få ud af dette kammeratskab?

Jo, man ønsker, at de unge i kammeraternes lag skal kunne klare den prøve, det er at beherske sit sind og vise, at man har sine meningers mod — mod til at lyde de love, samvittigheden foreskriver en.

Man kan, når man færdes meget mellem unge, opleve, at kammeraters mening og opfattelse for den enkelte, der endnu ikke er nået til en selvstændig opfattelse, kan betyde umådelig meget på både godt og ondt. Udfaldet afhænger af, om man forstår at vælge sine kammerater og af, hvad man venter sig af et kammeratskab.

Navnet kammeratskab dækker jo desværre over de særeste ting — man ved om en, som har gjort noget galt, men man røber ham ikke — nej, — for man er jo kammerater — ikke sandt. De unge, der holder sammen for at skjule hinandens svagheder i moralsk retning og dække sammenholdet med navnet kammeratskab, har fået dette navns betydning galt i halsen.

Kammeratskab skulle gerne være noget mere og bedre end det at hjælpe hinanden med at knibe uden om,

Edith og Henrik Ravn.

Skal kammeratskabet have værdi for de, der dyrker det, så må den enkelte i flokken gøre sig klart, at der er noget, der hedder ansvar og forpligtelse. Man har altid ansvar for sin egen handlemåde, men man har også et stort ansvar for sine kammeraters. Forpligtelsen følger med ansvaret, og forpligtet er man altid til at kæmpe mod det, der kan trække kammeratskabet ned i så lavt et plan, at det bliver lig nul.

Virkelige kammerater behøver ikke at være høflige og dække over hinandens brister.

På de kammerater, der er værd at have, passer ordene: »Virkelige sande venner er ikke altid høflige«, godt, for er de virkelige kammerater, vil de være tro mod det, der er rent og sandt, og gennem denne tro have evner til at værgе sig mod det, der forsimpler og bryder ned — og til at lære andre det.

Derfor, vælg dine kammerater med omhu, gør dig klart, hvad du venter dig, og hvad du selv vil yde, når

du slutter det så ansvarsfulde og forpligtende kammeratskab.

Henrik Ravn.

Glædelig jul og godt nytår!

Edith og Henrik Ravn.

Til gamle elever og venner fra Ringe efterskole sender jeg de hjerteligste hilsener og ønsker om en glædelig jul og et godt nytår.

Maren Sørensen.

Husk:

Elevmødet 1954

søndag den 5. september.

Mødetid kl. 14.

Året, som svandt.

Den første festdag, vi har sammen med et nyt hold elever, er åbningsmødet. Det er en spændende dag både for jer, der måske for første gang rejser hjemmefra, og for os, der skal arbejde og leve sammen med jer i de følgende fem måneder.

Den 3. nov. 1952 modtog vi 63 elever, desuden var der også nye lærerkræfter at byde velkommen, idet Edith og Henrik Ravn kom hertil oppe fra Herningegnen, de skulle begge to undervise. I stedet for husholdningslærerinde Helga Jørgensen, der blev gift i september 1952, skulle fru Jenny Larsen have kommandoen i skolekøkkenet.

Af de 63 elever skulle 38 bo på skolen, det er den største flok, der endnu har boet her, og syv af drengene måtte også indlogeres hos gode naboer på Rolighedsvej.

Ved åbningsmødet talte amtskonsulent V. Land og Hedemann.

Den første uge er altid lang at komme igennem, men da først begyndervanskelighederne var overstået, gik resten næsten, før vi så os om. Noget af det første, de boende elever bliver udsat for, er traveturen til Hestehaveskoven. I år gik det løs den første lørdag eftermiddag efter skoletid. Ravn førte an i en voldsom storm på skoven, og eleverne nød at få sig rørt i det dejlige efterårsvejr ovenpå den første stillesiddende uge.

I nov. havde vi som ofte før besøg af »professor« Arndt, som altid forbløffer ved sin enestående hukommelse.

Efterhånden som julen nærmede sig, blev det festligt at gå rundt for at sige godnat til pigerne, for da

Vinteren 1952—53.

vrimlede det med klatrenisser og julekalendere på værelserne.

Inden ferien havde vi en vellykket julefest. Elevernes underholdning var virkelig morsom, de foldede sig ud med sange og sketch. Ved kaffen i den julepyntede stue gjorde Dørups avis lykke. Ved den fest dansede vi selvfølgelig også.

Så var det juleferie, og i den var der som sædvanligt stort rykind til elevforeningsfest 5. juledag.

Januar er altid den bedste arbejds måned på vinter-skolen, og den gik også uden større afbrydelse sin rolige gang. En søndag aften var vi i Ryslinge, hvor vi overværede andelsteatrets opførelse af Kaj Munks: »Ordet«. Senere så vi dilettanterne fra Ringe opføre: »Vi, som går køkkenvejen«.

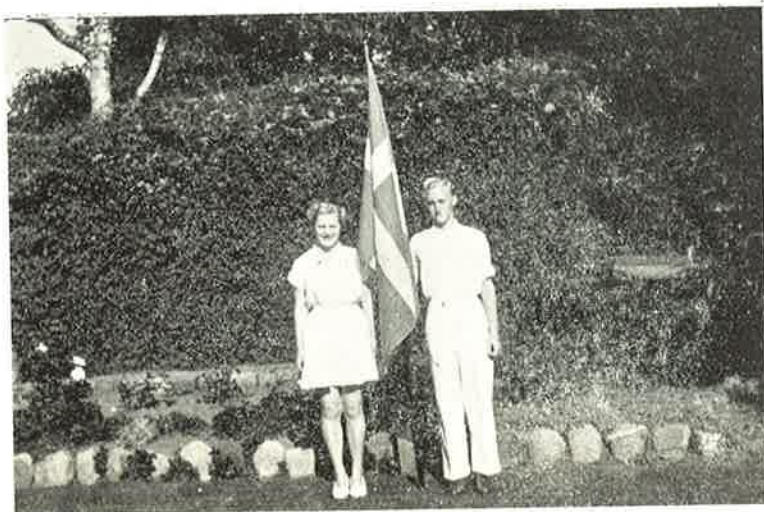
Lørdag før fastelavn havde elevforeningen fest. Det var for at skaffe penge til den nye skole. Vi så en revy, som blev opført af en flok unge mennesker fra Svendborg. De kom med et mægtigt humør. Det eneste, der ikke var i festhumør den aften, var vejret, og af den grund var tilslutningen for lille. Vi gjorde, hvad vi kunne for at få penge fra folk ved at friste med varme

pølser og amerikansk lotteri. Fastelavnslørdag, da de fleste elever var borte fra skolen, gentoges festen for friskolekredsen, og de få elever, der var hjemme, morede sig vældigt ved at være med ved dansen den aften, der var en rigtig gemytlig stemning. Søndag efter fastelavn var vi på biltur til Hedemanns skov. Desværre var vejret noget tåget, så vi fik ikke så meget ud af udsigten. I Ny Stenderup fik vi en strålende modtagelse hos Anna Højs forældre, der havde dækket kaffeborde i fire stuer. Vi ville gerne have blevet der hele dagen, men der var nogle stykker, der gik rundt med en vældig lampefeber, for den aften holdt vi igen fest. Det var den private vinterfest, og vore egne skuespillere optrådte med »Marens kyllinger« og »Fastelavns gildet«.

Den 11. marts var vi på den vanlige tur til Odense. Vi startede med Dalum papirfabrik og glasværket. Desuden var vi ude på Mogensens og Dessaus væverier og på Stiftstidendes trykkeri. Da det var kongens fødselsdag, fik skolen foræret et lille bordflag derinde. — Som afslutning på dagens interessante men anstrengende travetur var der en del, der tog sig en dukkert i svømmehallen. Om aftenen så vi »Hellig tre kongers aften« på teatret.

Den 21. marts havde vi gymnastikafslutning. Programmet var meget stort, der var to hold drenge og et hold piger foruden to hold folkedansere og et hold piger, der dansede menuet. Eleverne havde været flinke til at arbejde i gymnastiksalen, og resultatet af vinterens arbejde var derefter. Efter en kort spisepause gik tæppet for »Marens kyllinger« og »Fastelavns gildet«, og der blev klappet. Forældre er nu også meget taknemlige tilskuere at optræde for. Til sidst dansede vi.

Så kom der en travl tid, ikke mindst for lærerne, der også havde børneskolens eksamensdag at tænke på, men selv om vi alle havde travlt, nåede vi dog så vidt, at vi kunne holde afslutning d. 28. marts. Denne afslutnings-

Den ny fane.

dag blev særlig festlig, fordi eleverne ved den lejlighed forærede skolen en dejlig fane. Det var et kønt syn, da Knud Degn og Inger Marie Dalsgaard i hvide dragter overrakte Hedemann fanen samtidig med, at det myldrede med blomsterbuketter til hele den samlede personaleflok. — Ved afslutningen talte Hedemann og Dørup og en af elevernes forældre. Afskedens time slog, og den er altid drøj, men heldigvis er det jo ikke en sorg i den forstand, og for mange af drengene især venter det forårsarbejde, som de i den sidste måned har længtes efter at være med i.

Efter en rengøringsmåned blev det maj, og så begyndte sommerskolen. Den 3. maj var det et ganske dejligt sommervejr, det er altid så rart, når vejret er godt på den dag, så tager det hele sig mere festligt ud. Der kom 28 piger den dag, knap halvdelen var her fra Fyn, så der var mange, der havde langt hjem i år. Åbningsmødet var sat til om aftenen, for at så mange som muligt fra friskolekredsen kunne være med. Det viste sig

Husbestyrerinde Ingrid Petersen planlægger.

at være en dårlig ide, for mange af de forældre, der havde fulgt deres piger til skolen, havde ikke tid til at blive om aftenen, og friskolekredsen kom ikke, så på den måde blev vi færre i stedet for flere til at høre pastor Barfod Pedersen fra Sdr. Næraa, som talte ved åbningsmødet.

Der var kun tre af pigerne, der rejste hjem om aftenen, så vi blev hurtigt godt kendt med hinanden.

Grundlovsdagen var vi med til møde på Ryslinge højskole, der var foredrag om eftermiddagen og underholdning om aftenen.

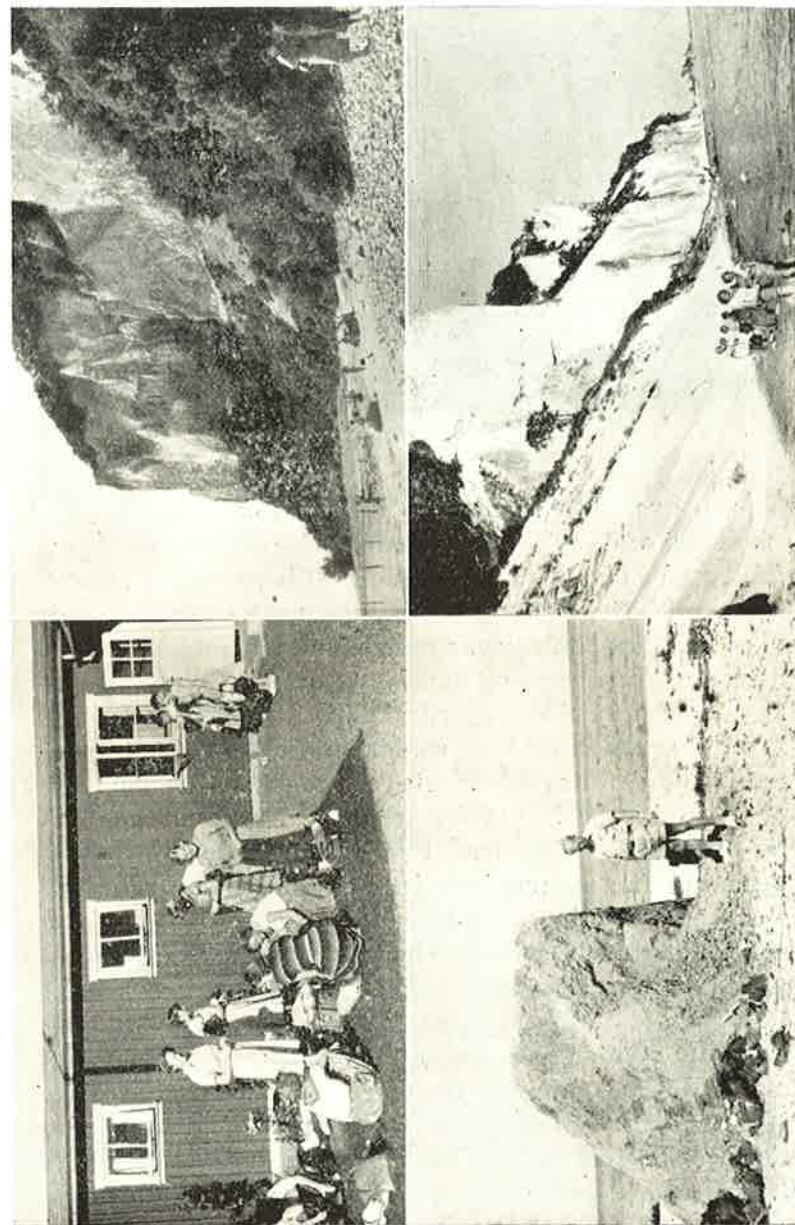
Den 20. juni var der Lombjergfest. Vi glædede os til ved den lejlighed at indvie skolens fane, og for at det skulle blive rigtig festligt, syede pigerne hver sin hvide gymnastikdragt. — Vejret begyndte truende, så vi bevæbnede os med regnfrakker, støvler og tæpper, og så endte det med at blive det dejligste vejr, så det blev en god dag, selv om skrænterne derude var noget fedtede at sidde på.

I juni havde vi også badeturen til Falsted, da skete der det beklagelige, at Dørup blev væk, men heldigvis fandt alle da velbeholdne hjem om aftenen.

Den 1. juli holdt børneskolen sommerferie. Nu kom der en tid, hvor det blev rigtig for alvor sommer med bagende varme. Vi svedte i skolen, og efterskoleklassen, som ellers er mørk og kold at komme ind i, blev det bedste sted på skolen. Men når det var så varmt om dagen, fik vi den ide at vende op og ned på den daglige skik. En nat kl. 2,15 ringede skoleklokken, vi skulle op. Mærkeligt nok var alle straks parate, og kl. 2,30 marcherede hele flokken afsted til Hestehave-skoven, vi skulle ud for at se dagen vågne. Det varede nu temmelig længe, før vi fik det første glimt af solen, for det var noget diset den morgen, men vi fik den da sunget op, selv om en flok kreaturer i den indhegning, vi stod i, truede med at ødelægge morgensangen for os. Da vi næsten var nået hjem igen, var vi så trætte, at vi lagde os til hvile midt på hovedvej 9, det var nemlig endnu så tidligt på dagen, så der ingen trafik var.

Den sidste dag inden ferien havde vi en lille privat fest, hvor pigerne optrådte som de tolv måneder. Efter en omgang folkedans gik vi til to meget festligt pyntede kaffeborde i III klasse. Det var pigerne selv, der havde dækket borde, og så var der udsat præmie til det fineste bord. Lisbeth Dørup fungerede som den kritiske dommer. Ved kaffen fik vi historier af Hedemann. — Inden pigerne rejste hjem på ferie, var de med til grundstensnedlæggelsen på den nye skole.

I ferien var det ikke særlig godt vejr, så det gik jo ikke helt efter ønske, men da pigerne kom tilbage, fik vi igen en meget fin periode, og det var heldigt, for vi skulle på udflugt til Møn i 2½ dag. Den tur blev en af de meget store oplevelser sommeren 1953. Det var en togtur, da det på den måde kunne blive en meget billig tur, og d. 10. august kl. 14,48 dampede vi af fra Ringe.

Sommeren 1953.

Turen over Storebælt var mest bemærkelsesværdig, fordi det var med en ældgammel færge. Vi skulle den 1. dag nå Stege, hvor vi havde bestilt plads på vandrehjemmet. Efter at have skiftet tog en masse gange nåede vi ved 21,30 tiden rejsens mål. Vandrehjemmet viste sig at være vældig rart, og den første nat var vi omtrent de eneste gæster, så det gjorde knap så meget, at der gik lidt tid, inden vi faldt til ro. Maden havde vi med hjemmefra, og den havde vi fortæret i toget, så der var ikke andet end at gå i seng den aften. — Næste morgen tidlig begyndte vi dagen med en ordentlig portion havregryn, derefter smurte hver især en madpakke. Efter opvask og oprydning var vi klar til at entre den bus, som skulle køre os til klinten. Der går ingen tog på Møn. — På vejen gjorde vi holdt ved Keldby kirke, hvor vi var inde for at se kirkens mange kalkmalerier; de var ualmindelig velbevarede, og vi morede os over de barnligt naive bibelske billeder, de ældste stammer fra år 1275. Herfra kørte vi videre øst på, men lidt inden vi kom ind på det område, som hører med til klinten, købte vi sodavand hos en købmand. Vi fik nemlig at vide, at alt

var meget dyrt at købe i kioskerne, der lå længere ude. Det hele hører nemlig under godset »Klintholm«, og godsejeren, der selv skal vedligeholde veje o.s.v. i hele det store område, er en vældig forretningsmand. Vi måtte f. eks. betale entre for at komme ind på området. Men det hele var sandelig også pengene værd, først bilturen gennem skoven og dernæst hele spadsereturen langs klinten. Vi startede ved sommerspiret og gik så nordpå langs stranden 7—8 km og kom op i skoven igen ved Liselund slot. — Hvor var det skønt, man blev helt glad over, at Møns klint også er en del af vort lille skønne land. Vi havde hele dagen for os, så vi havde tid til at undersøge alt på stranden og klinten. På det sted, hvor »Dronningestølen« for nogle år siden styrtede ned, indtog vi vort måltid, det var mærkeligt der at se træerne stå langt ude i vandet med grønne blade.

Lidt længere henne langs klinten holdt vi badehvil. Vandet var dejligt rent, men der var for mange sten. Nu var vi nået så langt mod nord, som vi havde tænkt os, så nu besteg vi igen den stejle klint og kom op i parken til Liselund slot. Det var et ualmindelig smukt parkanlæg, men pigerne var ved at blive trætte, så de satte sig ind i rutebilen og ville egentlig helst have blevet der den sidste timestid, inden vi skulle køre til Sømarke vandrehjem, hvor middagsmaden ventede. Efter spisetid gik turen tilbage til Stege, hvor vi igen skulle bo på vandrehjemmet.

Næste morgen blev vi atter hentet i bus, og nu gik turen til Vordingborg og lige et smut til Falster over den imponerende Storstrømsbro. I Vordingborg havde vi et par timer, inden toget skulle gå, så vi var også i Gåsetårnet og så hele fæstningsanlægget deroppe.

Så var der kun rejsen hjem tilbage, den var også lang nok, for i Slagelse var der en rum ventetid. Kl. 19,12 var vi igen hjemme og blev modtaget af Ingrid

Karen Margrethe.

med middagsmad, det var en god slutning på en god tur. —

Sidst i august tilbragte pigerne og Ravn næsten al deres fritid i svømmebadet, og pigerne fik også så godt som alle enten den ene eller den anden nål som bevis for deres færdigheder. Da svømmebadet lukkede, fortsatte de på sportspladsen, hvor de fleste erhvervede sig skoleidrætsmærket.

Efter den nye skik skulle vi have elevmøde 1. søndag i sept., så vi gik i skarp træning med gymnastik, menuet og komedie. I år var det hovedsagelig lærerne, der optrådte med assistance af nogle af pigerne. Det var Salomon Frifelts »Et terningkast«, der blev opført, og stykket gjorde vældig lykke, ikke mindst Hedemann, der gjorde en meget ynkelig figur som Knokkelkjestens tøffelheld.

Elevmødet var også en af de gode solskinsdage, og vi startede kl. 14,30 med gymnastik på pladsen ved fri-luftsbadet. Derefter fik vi kaffe i den smukt pyntede

sal, og ved mødet hørte vi forstander Isen fra Nr. Broby efterskole. Som efterskolemand kunne han let få kontakten sluttet, og hans vestjydske lune formåede også at kalde smilene frem. Ved kaffen var der også general-forsamling i elevforeningen.

I løbet af eftermiddagen var der en hel folkevan-dring op til byggepladsen, og der var almindelig beun-dring over det tempo, der havde været på. Om aftenen var der først komedie, og under dansen bagefter viste sommerpigerne nogle anstands-danse i fornemme lange kjoler.

I september måned var der som sædvanlig fællesbal, men da friskolekredsen også skulle se komedien, slog vi to fester sammen.

Så var der igen turen til Odense, hvor vi besøgte de sædvanlige virksomheder, og om aftenen så vi Soyas: »To tråde« på teatret.

Ved afslutningen viste eleverne, hvad de havde udrettet sommeren igennem både i skolestuerne, hvor der var udstilling, og i gymnastiksalen. Ved kaffen talte Hedemann og Dørup, og pigerne overrakte Hedemann en flot kontorlampe. — Så var der igen oprud og afrejse, og inden kl. 7 næste morgen havde alle pigerne forladt skolen.

I oktober holdt vi efterårsmøde, det havde vi ikke fået tid til i september, som vi ellers plejer.

Og nu er der så igen liv og lystighed på den gamle skole med en stor flok drenge og piger, og det skal så være sidste hold hernede. Den gamle skole kan også siges at have gjort det helt godt; alene i de 13 år, Hedemann har været forstander her, har den været skole-hjem for over 1000 efterskoleelever, og mon de ikke al-lesammen har gode minder fra den tid, de var på Ringe efterskole?

Georgia la Cour Pedersen.

Jeg vil ønske jer alle en glædelig jul og et godt nytår med tak for det, der er gået.

G. la Cour Pedersen.

Ti år efter.

Kære kammerater!

Lad os begynde med at mindes vor gode skolesommer og sige Hedemann og hinanden tak for den. Hvad den har betydet for os, er nok ikke til at gøre op. Jeg kan dårlig forstå, at ti år er gået siden. Alle jeres ansigter står så tydeligt for mig, som var det sidste sommer. Kan I huske? og kan I huske, ja, det var jo ellers en urolig sommer på grund af besættelsen, og det kunne jo ikke helt undgås, at den kastede skygger. Nå, jeg skulle jo fortælle lidt om, hvad jeg har bestilt siden. Jeg fik jo plads hos frk. Beks mor lige fra skolen, der var jeg et år, så jeg blev godt kendt med Ringe. Siden var jeg skiftevis hjemme og ude, som det er almindeligt. 1947 var jeg på Rødding højskole og 1948 blev jeg gift med Niels Spangsberg Jensen fra Guldager ved Esbjerg. Vi overtog en ejendom i Janderup ved Varde, hvor vi boede nogle år. Siden har vi flyttet lidt, ikke fordi vi synes, det er videre rart, men sådan blev det nu. For ikke så længe siden flyttede vi her til Gestelev ved Ringe, hvor vi har en ejendom på 8 tdr. ld. Vi er glade for at bo her og for vores lille pige, som er 10 mdr. gammel og hedder Merete. Ja, er det ikke løjerligt, vi har dog haft fem gode år sammen, men nu synes vi først, der er rigtig mening i tilværelsen, og det vi arbejder med, og det er den lille stumps skyld.

Jeg er meget ked af, at jeg ikke kom til elevmøde i sommer, når det nu var jubilæum, og jeg var så nær ved, men jeg var netop den søndag for første gang i Vestjylland med Merete, og det var så stor en begiven-

hed, at jeg ganske glemte, at mødet var den søndag. Nu håber jeg at komme til julefesten.

De bedste hilsener til alle gamle venner.

Alice Spangsberg Jensen, f. Andersen.

Elev sommeren 1943.

I anledning af at det er ti år siden, vi mødtes på Ringe efterskole, vil jeg hermed sende en hilsen til alle fra den gang, kammerater, lærerkræfter, personale og sidst men ikke mindst til Hedemann.

Jeg har ikke bedrevet noget stort i de forløbne år. Den meste tid har jeg tjent på gårde på Fyn og Sjælland, afbrudt af militærtjeneste i Esbjerg og Tyskland. For to år siden var jeg elev på Husmandsskolen ved Odense. Der sluttede vi af med en tur til Holland. Siden den tid har jeg været kontrolassistent her i Østjylland.

Egil Richardt, Falling.

Kære kammerater!

Hvor er det svært at skulle skrive om oplevelser gennem 10 år, for der var så meget, man godt kunne tænke sig at fortælle sine venner og kammerater fra elevtiden. Men jeg vil nu prøve på at give et resumé af de 10 år.

Da jeg kom hjem fra skolen, fik jeg en plads i huset som kokke-stue-barne-enepige. I 1946 kom jeg ned på Kerteminde spædbørnshjem, for at blive uddannet som barneplejerske. Da jeg var færdig der, fik jeg plads som privatbarneplejerske på en stor gård på Nordfyn, hvor jeg havde det dejligt. Når mit herskab tog ud med børnene, var jeg med, det var meget interessant.

Så har jeg haft plads i huset i Odense og i Nr. Højrup på Nordfyn, selvfølgelig hvor der var børn. Den sidste plads jeg havde var som husbestyrerinde på en gård på 60 tdr. ld., det var i 1951. Derfra rejste jeg hjem for at

få mit udstyr i orden, til jeg skulle giftes i oktober 1952 med en landmand. Vi har en gård i Haundrup.

Det var 10 år i korte træk, og hermed de kærligste hilsener til lærere og skolekammerater fra vinteren 1943—44, og til slut ønskes alle en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Paula Rasmussen, Haundrup pr. Pederstrup.

Ti år efter.

Tiden går så hurtigt, og man tænker tilbage og siger: — er det virkelig 10 år siden, du gik på Ringe efterskole? Ja, — det var jo vinteren 1943—44, så jeg skal her prøve at gøre klarhed for, hvad jeg har fået tiden til at gå med alle disse år. Efter afslutningen på Ringe Efterskole kom jeg først i huset i 3 år, for det skal man jo også helst prøve, selv om der måske er noget andet, man hellere vil, men da jeg ikke kunne komme ind som elev, før jeg var fyldt 18 år, var det jo meget passende for mig at tage disse år i huset først, men jeg blev 18 og kom så ind som elev på et spædbørnshjem og fik min uddannelse som barneplejerske, jeg kom så ind på et børnehjem for større børn og kom derefter i børnehave i 2 år, derefter $\frac{1}{2}$ år på vuggestue, og da lederen i den børnehave, jeg tidligere havde været i, på dette tidspunkt manglede en assistent, kom jeg atter tilbage dertil, og da var jeg blevet klar over, at det var blandt børn i alderen 3—7 år, min plads var, og så blev jeg hængende blandt disse. Så var vi nået til januar 1950, da blev jeg så gift med min mand, som er expedient, og derefter blev jeg stadig ved i børnehaven, indtil lederen i august 1950 rejste til Ny Zealand, så ville jeg så prøve at holde op, men det var kun til januar 1951, så synes jeg ikke, at jeg kunne undvære det alligevel og begyndte så en mindre børnehave her i Paaskeløkken, hvor vi bor, og her har jeg nok kunnet få tiden til at gå de sid-

ste 3 år, dels som mor til vores dreng på 3 år, dels som husmoder og legetante for 15 andre søde små livsglade poder. Og her har jeg så i store træk gjort rede for disse 10 år, som egentlig er fløjet fra en.

Og jeg vil så igennem disse linier sende hver enkelt af vinterholdet 1943—44 en venlig hilsen og ønsket om en lys og lykkelig fremtid.

Helga Patick, f. Jensen, Odense.

Forleden dag fik jeg et kort fra Hedemann, hvor det stod, at det nu var 10 år siden, vi gik på Ringe efterskole, og i den anledning ville Hedemann gerne have et indlæg til elevskriftet. Er det virkelig 10 år, tror jeg vi alle har tænkt. Jeg vil nu prøve at fortælle lidt om, hvad jeg har fået ud af disse år. Da jeg var færdig med skolen, havde jeg forskellige pladser, indtil jeg novbr. 48 begyndte som elev på Husmandsskolen ved Odense, hvor jeg i 5 mdr. fulgte såvel højskole- som landbrugsfag. Da vi nåede april, havde jeg bestemt mig til at tage ind på Landbohøjskolen for at læse til landbrugskandidat. Først måtte jeg have et aspirantkursus i 4 mdr., det kræves for at blive optaget på skolen, når man ikke har en real- eller studentereksamen. Jeg var på Korinth Landbrugsskole fra april til august, og efter en måneds høstarbejde rejste jeg til København 1. septbr. 1949. Efter et par dages søgen fik jeg et værelse, og nu begyndte en ny skoletid. 1. septbr. var vi til åbningshøjtidelighed på skolen. Jeg følte mig en lille smule beklemmt de første dage, idet jeg knap syntes, jeg var kvalificeret til at følge med. Mange af de 117 nye landbrugsstuderende var studenter, og disse havde jo noget bedre forudsætninger for at følge med i f. eks. matematik og fysik. Selve undervisningen på skolen er også en anden, end jeg var vant til. Professorerne holder forelæsninger over de enkelte fag mere eller mindre følgende en lærebog,

hvis der da ellers findes nogen lærebog, hvad der i flere fag ikke gør, så er det med at bruge blyanten og notere ned. Undervisningen er fri, d.v.s. vi kan møde til forelæsninger eller blive væk, hvis vi synes, vi ligeså godt kan læse stoffet selv, det vil måske for nogle lyde dejligt, for så kan man jo nøjes med at følge de fag, der interesserer en mest, men der er blot det at tage i betragtning, at vi skal aflægge eksamen i alle fag, uanset om det interesserer eller ej. En anden ting ved undervisningen er, at man må lære at stole på sig selv, idet der kun er ganske få overhøringstimer, hvor vi kan få lejlighed til at prøve os selv. Jeg slap heldigt over 1. del og gik videre med 2. del, der regnes for den værste, og det måtte også jeg sande, idet jeg dumpede ved første forsøg. Undervisningen på 2. del varer kun 4 mdr., og der er godt 3000 sider at lære foruden ca. 500 forskellige planter. Der er 10 fag på 2. del, jeg slap nogenlunde igennem de 9, men i det 10. fik jeg for lidt til at bestå. Jeg glemmer aldrig, den dag jeg måtte rejse hjem til mine forældre og min forlovede og fortælle, hvordan det var gået. Jeg var dog ikke i tvivl om, at jeg ville prøve igen, idet jeg var klar over, at jeg havde grebet sagen forkert an, jeg havde endnu ikke lært den rigtige eksamensteknik, det går nemlig ikke at læse alt for meget i eksamenstiden, så kan man ikke samle sig til netop det, der bliver spurgt om ved det grønne bord. Jeg fik plads på en af Statens forsøgsstationer, indtil jeg igen kunne begynde i Kbh. 8 mdr. efter. Andet forsøg gik fint, og 28. april var jeg oppe til sidste fag på 3. del. Der fik vi ved en højtidelighed på skolen udleveret vore eksamensbeviser, endelig fik vi belønning for de forløbne år. I den forløbne tid havde jeg også haft tid til at finde mig en kone, tilmed fra Ringe, hun var elev på Ringe efterskole 1945—46 (Karen Nielsen). Vi blev gift den 8. maj 1952 og fik lejlighed på Frederiksberg. Jeg fortsatte mine studier, og min kone fik plads som

bogholderske i et isenkramfirma. Vi nød at være sammen hver dag, efter i 3 år at have boet i hver sin del af landet. Det var nok rart at få eksamen overstået, men der meldte sig straks en hverdag, idet jeg har haft udsættelse med min soldatertjeneste. I maj md. mødte jeg i Høvelte rekrutskole, det var ret trist at komme fra et frit skoleliv og fra sin kone og ind til det cirkus. Nu er heldigvis det halve år gået, jeg skal blive her i Høvelte, så jeg kan rejse ind til Kbh. hver aften, men jeg glæder mig til den dag, jeg atter er en fri mand og kan komme ud at virke med alt det, vi nu har fået lært. Min kone bor stadig i lejligheden og arbejder i den samme plads. Vi er efterhånden blevet glade for København og dens skønne omegn.

Hermed ønsker vi alle gamle kammerater en god jul, idet jeg håber, rigtig mange jubilarer har fulgt Hede-
manns opfordring.

Karen og Helge Rasmussen,

1945/46 1943/44.

Vodroffsvej 54, Kbh. V.

Efter opfordring vil jeg gerne give et lille bidrag til årsskriftet for Ringe Efterskole.

For snart 10 år siden, da efterskoleopholdet var forbi, kom jeg i lære som automekaniker hos E. M. Jensen i Odense, og var der i 5 år. Så var jeg marinesoldat de næste 11 måneder på Holmen i København. Derefter var jeg på Skandinavisk Motor Co. i 1 år. Da fik jeg pludselig et tilbud om arbejde på Grønland, hvilket jeg tog imod. Den 13. 3. 51 kl. 10,00 sejlede vi med M/S »Disko« fra København.

Det varede 12 dage, inden vi lagde til i Godthaab, hvor der var samlet mange til at modtage os, også danskere var der.

I de 8 måneder, jeg var der, har jeg set og oplevet

meget, ja, det meste kan vel aldrig glemmes. Jeg havde også et par små udflugter deroppe, men man kan ikke komme nogen steder, uden man skal sejle.

Der var 16 biler, som skulle holdes kørende, plus traktor og kompression m. m. Den længste vejstrækning man kunne køre på, var ca. 3,5 km ad meget dårlige veje.

Hjemrejsen foregik først med »Julius Thomsen« til Julianehåb, og så med flyvemaskine til København. Flyveturen varede 11 timer 40 min.

Jeg fik igen arbejde på Skandinavisk Motor Co. og var der ca. 1 år igen. Derefter begyndte jeg hos »Autro«, Fiat-forhandleren i Odense, og har været der siden; jeg bor hjemme og nyder stadig ungkarletilværelsen.

Til slut vil jeg gerne ønske alle, som var på Ringe efterskole vinteren 1943—44, en rigtig god jul samt et godt nytår og lykke fremover.

Mekaniker *Jørgen Pedersen*, »Damgaard«, Nr. Søby.

Kære kammerater!

Jeg indrømmer, at det gav et hip i mig, da jeg så, at det er 10 år siden, jeg var elev på Ringe efterskole. Jeg er siden da flyttet fra Kværndrup og har siden 1947 boet i Ørbæk. I 1949 var jeg på session, men da der gik så lang tid, inden jeg blev indkaldt, ville jeg have været på husmandsskolen ved Odense, men da jeg havde fået mine papirer i orden til skoleopholdet, blev jeg alligevel indkaldt og måtte af sted til Odense kaserne. I soldatertiden kom jeg også til Tyskland og fik der meget at se både ondt og godt. Det kneb i begyndelsen med sproget, men vi havde det ellers godt. I oktober 1951 blev jeg hjemsendt, og siden har jeg været hjemme. Jeg er glad for mit arbejde ved landbruget.

Til slut en hilsen til kammeraterne fra vinteren 1943—44.

Flemming Davidsen, Ørbæk.

Kære »gamle« kammerater!

I dag fik jeg kort fra Hedemann. Kortet fortæller — rådt og brutalt — at 10 år er gået — 10 år — — —

Kortet opfordrer til at diske op om oplevelser, arbejde o.s.v. — der er forresten også mere end nok at fortælle om: en pragtfuld tur til Paris, indtryk som soldat, seminarielivet bag seminariet — eller min største oplevelse: 1 time i 1. klasse — — jeg er lærer — i Esbjerg — og det har været min bedste oplevelse — for hvilken ærlighed, umiddelbarhed og troskyldighed — — jeg har medlidenhed med jer — og I burde misunde mig, for det kan kun opleves ved netop at have en 1. klasse.

I dag er det alligevel de 10 år, der har sat tankerne i sving.

Gå en tur ned i byen — det småregner lidt — folk farer afsted med kraven op om ørerne — hvert øjeblik får man et puf af en, der ikke har tid — vandet står i sprøjt op fra gaden, når bilerne og motorcyklerne haster forbi — ingen har tid — standser du — ser dig om — intet har tid.

Gå ind i et hjem og samme forserthed vil møde dig — afsted på arbejde — hjem og i biografen, eller er det lørdag på restaurant.

I årevis kan man fare afsted på samme måde — en dag kan så lidt som pausesignalet i radioen pludselig få en til at standse. I tankerne er man fløjet hjem. Tusmørket sænker sig over stuen, medens hele familien dvælende og lyttende hører det kendte klokkespil — der er ro — fred og stilhed.

Er du 16 år og skal til at begynde på de 10 år — eller færdig med dem og i stadig fart — eventuelt mere og har familie — så skynd dig — stands —. Tag fri — gå en tur ud og nyd det. Endelig en ting man ikke behøver at vænne sig til, for det er her, vi hører hjemme

— det er det, vi er skabt til — farten er menneskenes værk.

Vi længes og længes — ønsker og ønsker — desværre glemmer vi: det er nu, jeg er ung — det er nu, jeg med alle mine sanser kan indsuge naturen og med hver eneste fiber føle, enten det er på en rejse i Italien eller en aften ad en dansk landevej — hvor! det betyder så lidt, når bare man glæder sig — over naturen — over at leve — og ikke glemmer. Det er ikke mange gange 10 år, vi har.

Har man først lært at leve, så synger det i en. Det er sjovt at leve.

Venlig hilsen til alle »de gamle« fra 1943—44.

Jørgen Ernebjerg, vinteren 1943—44.

P.S. Jeg håber, vi bliver 66 til julefesten.

Elevforeningens regnskab 1952—53

INDTÆGT

1952 31. august	Kassebeholdning . giro.....	81,27	kr.
— — —	Kassebeholdning . kontant.....	89,17	-
— — —	Indkommet ved elevmødet.....	343,76	-
1952 28. decbr.	Indkommet ved julefesten.....	384,66	-
1953 20. januar	Solgt elevskrifter.....	2247,70	-
1953 19. august	Renter paa bankbog.....	8,70	-
— — —	Hævet i banken.....	10,00	-
			<hr/>
			Balance 3165,26 kr.

UDGIFT

1952 6. september	Udgift ved elevmødet.....	368,89	kr.
— — —	Understøttelse til 6 sydslesvigere....	150,00	-
1952 28. december	Udgift ved julefesten.....	230,85	-
— — —	Frimærker til elevskrifterne.....	471,50	-
1953 20. januar	Elevskrifter trykt.....	1208,03	-
1953 3. juni	Frimærker.....	57,80	-
1953 9. juli	700 brevkort.....	29,00	-
1953 11. juli	Indsat i banken.....	600,00	-
1953 19. august	Renter fra 1. maj indsat på bankbog	8,70	-
— — —	Kassebeholdning: Giro.....	36,63	-
— — —	Kassebeholdning: Kontant.....	3,86	-
			<hr/>
			Balance 3165,26 kr.

FORMUE

Bankbog.....	945,39	kr.
Giro.....	26,63	-
Kontant.....	3,86	-
		Ialt 985,88 kr.

Regnskabet er dags dato gennemgaaet og fundet i overensstemmelse med bilag, girouddrag og bankbog.

Ringe, den 3. september 1953.

RASMUS PEDERSEN

Elever, sommeren 1953.

Birthe Andersen, Pavogyden.
Sigrid Andersen, Broager.
Karin M. Benk, Egernfælde, Sydslesvig.
Paula M. Boysen, Store Vi, Sydslesvig.
Irene Ertzinger, Skovbøl, Sydslesvig.
Elsebeth Friis Farsø, Odense.
Erika Frityll, Flensborg.
Anna Hansen, Espe.
Anna Lis Hansen, Langeskov.
Lilly Demant Hansen, Brandsby.
Tove Jessen, Hellevad.
Inge Jørgensen, Lunde, Stenstrup.
Laila Zebitte Knudsen, Langeskov.
Birthe M. Korsgård, Fruens Bøge.
Inge Juul Christensen, Funder.
Margit Lauritzen, Voulund.
Inger Laursen, Funder.
Johanne Nielsen, Hodde mark.
Ketty M. Olsen, Voulund.
Inger Pedersen, Ørbæk.
Åse Rasmussen, Ringe.
Alice Sørensen, Stude, Forlev.
Birthe Ejby Sørensen, Odense.
Vita Bontrup Sørensen, Hellevad.
Ellen Birgitte Toft, Lem.
Inge Boy Fryon, København.
Edith Vestesen, Flensborg.
Vera Wolff, Flensborg.

Vinteren 1953—54.

Karen Joh. Juul Carlsen, Vester Åby.
Åse Christensen, Krarup.
Ruth Birgit Christensen, »Lystighed«, Hjulby.
Anna Læssøe Hansen, Ringe mark.
Else Agnethe Hansen, Stenstrup.
Ester Fuglsang Hansen, Lydinge.
Gudrun Hansen, Lombjerger.
Anne Merethe Jensen, Høng.
Grethe Vang Jensen, Bjærgesø.
Bodil Jeppesen, Klintebjerg.
Ida Egelykke Jørgensen, Stenstrup.
Inge Elise Knudsen, Ørbæk.

Elna Kristiansen, Gestelev.
Birgit H. Madsen, Såderup.
Karin Michaelsen, Mynderup.
Birgitte Nielsen, Lørup hede.
Lis Olsen, Klintebjerg.
Asta Pedersen, Ringe.
Gunhild Pedersen, Brangstrup.
Karen Margit Pedersen, Kellerup.
Elise Marie Degn, Lunde.
Ruth Rasmussen, Ringe.
Tove Krogh Rasmussen, Hågerup.
Bente A. Skafte, Håstrup.
Elirra Sølvbjerg, Lydinge.
Anne Vibestrup, Tisvildeleje.
Knud Andersen, Gestelev.
Ove Christiansen, Assenbølle.
Ove Dahl, Findinge.
Arne Desmareth, Gislev.
Arne Egelund, Stenstrup.
Ivan Ege Gity, Hårslev.
Erik Sloth Hansen, Anderup.
Hans Oluf Hansen, V. Åby.
Ove Elmann Hansen, Gislev.
Erling Iversen, Ørbæk.
Kjeld Jacobsen, Råby, Stevns.
Børge Leo Jørgensen, Bågå.
Herman Jørgensen, Bågå.
Jens Jørgensen, Magleby.
Børge Larsen, Vittinge.
Aksel Larsen, Kerteminde.
Hans Madsen, Boltinge.
Erik Nielsen Lunde.
Peter Søren Nielsen, Skalkendrup.
John Nymand, Hørslund, Lolland.
Herluf Nørregaard, Gislev.
Arne Pedersen, Gislev.
Ejnar Pedersen, Stenstrup.
Erik Stokkebro Rasmussen, Brangstrup.
Mogens Fiil Rasmussen, Agedrup.
Ove Mogens Sørensen, Bågå.